

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

Národný projekt
PODPORA PRACOVNEJ INTEGRÁCIE

Operačný program:	Ľudské zdroje
Žiadateľ:	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
Výška NFP:	50 000 000,00 EUR

Miesto realizácie projektu

Štát:	Slovenská republika
Región (NUTS II):	Západné Slovensko / Stredné Slovensko / Východné Slovensko
Vyšší územný celok:	Trnavský kraj, Trenčiansky kraj, Nitriansky kraj, Banskobystrický kraj, Žilinský kraj, Prešovský kraj, Košický kraj

Popis projektu

Národný projekt je zameraný na podporu zamestnanosti občanov so zdravotným postihnutím (ďalej "OZP") formou poskytovania príspevkov smerujúcich k udržaniu znevýhodnených občanov so zdravotným postihnutím na existujúcich pracovných miestach u zamestnávateľov alebo pri vykonávaní samostatnej zárobkovej činnosti, nakoľko OZP predstavujú špecifickú skupinu občanov, často odkázaných na pomoc a podporu okolia.

Znevýhodnenie vyplývajúce zo zdravotného postihnutia obmedzuje prístup takýchto občanov k pracovným príležitostiam na nechránenom (otvorenom) pracovnom trhu, čo rezultuje v ich ťažšie uplatnenie sa na trhu práce. Práve táto skutočnosť je hlavným dôvodom, prečo dochádza k tak masívnej finančnej podpore OZP a zamestnávateľov formou poskytovania príspevkov, ktoré umožňujú vytvoriť podmienky pre udržanie sa týchto ľudí v zamestnaní, na pracovných miestach požívajúcich osobitný štatút chránenej práce v chránených dielňach (ďalej "CHD") a na chránených pracoviskách (ďalej "CHP").

Služi na to najmä príspevkov na činnosť pracovného asistenta (§ 59 zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej "zákon o službách zamestnanosti"), ale taktiež príspevkov na úhradu prevádzkových nákladov CHD alebo CHP a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov (§ 60 zákona o službách zamestnanosti).

OZP potrebujú pre svoje pracovné uplatnenie vytvorenie špecifických podmienok primeraných ich zdravotnej a psychickej situácii. Tento národný projekt k tomu prispieva.

Projekt realizuje Ústredie PSVR (ďalej „ústredie“) a 43 úradov v rámci západného, stredného a východného Slovenska.

Predpokladaný počet OZP podporených v rámci tohto projektu je 7 100.

Popis východiskovej situácie

Aj keď súčasný systém sociálneho zabezpečenia čiastočne pokrýva náklady na uspokojenie základných existenčných potrieb OZP, skutočné riešenie spoločenskej integrácie tejto skupiny ľudí, sa viaže na systémovú podporu a pomoc podmienenú prijatím konkrétnych krokov a opatrení v rámci širokého spektra vzájomne sa ovplyvňujúcich politicko-ekonomických, sociálnych a kultúrnych faktorov reprezentovaných konkrétnymi subjektmi a organizáciami, v pozornosti i v kompetencii ktorých je takéto riešenia uskutočniť.

S prihliadnutím na skúsenosti európskeho i nášho trhu práce, ktoré poukazujú na fakt, že čím dlhšie je zdravotne postihnutý človek mimo práce, tým viac sa znižuje šanca jeho reintegrácie, úrady PSVR poskytovaním širokej palety služieb sledujú cieľ podporiť ich zamestnateľnosť a úspešné umiestnenie a udržanie sa na pracovnom mieste.

Zákon o službách zamestnanosti definuje OZP ako znevýhodneného občana, ktorý vyžaduje zvýšenú starostlivosť pri jeho umiestnení na trhu práce. V zmysle § 9 ods. 1 tohto zákona OZP je občan, ktorý je uznaný za invalidného v zmysle § 71 ods. 1) zákona č. 461/2003 o sociálnom poistení. Poistenc je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Príspevky pre OZP, sa teda týkajú len občanov, ktorí spĺňajú uvedenú podmienku.

OZP tvoria špecifickú skupinu obyvateľstva, ktorá potrebuje špecifickú pomoc pre zabezpečenie plnej účasti na živote spoločnosti. Znevýhodnenie vyplývajúce zo zdravotného postihnutia môže zabráňovať človeku prístup k celému radu príležitostí alebo služieb prístupných pre ostatných spoluobčanov. Znevýhodnenie vedie k strate alebo obmedzeniu možnosti rovnocenne s inými sa zúčastňovať života v spoločnosti. Zdravotný stav týchto občanov im nedovoľuje plne sa realizovať, či už v osobnom alebo pracovnom uplatnení, a každodenne im kladie do cesty prekážky, ktoré musia prekonať. Je preto prirodzené, že štát sa snaží vytvoriť podmienky na čo najplnšie začlenenie sa do spoločenského a pracovného prostredia aj pre túto skupinu občanov.

Prehľad o doterajšej podpore OZP v chránených dielňach a na chránených pracoviskách, vrátane údajov o pracovnej asistencii, za obdobie ostatných štyroch rokov je uvedený v nasledovnej tabuľke.

Podpora občanov so zdravotným postihnutím, vrátane pracovnej asistencie v rokoch 2019 - 2022							
2019		2020		2021		2022	
Počet podporených osôb	Čerpanie finančných prostriedkov (v €)	Počet podporených osôb	Čerpanie finančných prostriedkov (v €)	Počet podporených osôb	Čerpanie finančných prostriedkov (v €)	Počet podporených osôb	Čerpanie finančných prostriedkov (v €)
1 253	6 599 428	1 229	7 246 594	1 270	7 410 895	1 392	9 035 929
9 480	32 022 270	8 814	32 056 936	8 073	30 829 793	7 822	32 535 271
10 733	38 621 698	10 043	39 303 530	9 343	38 240 688	9 214	41 571 200

K 30. 04. 2023 bolo v evidencii UoZ v rámci SR bez BSK **5 629 OZP**. Podiel OZP na celkovom počte UoZ v rámci SR bez BSK predstavoval **3,48%**.

Počet CHD k 31. 12. 2022	Celkový počet zamestnancov v CHD	Počet OZP pracujúcich v CHD	Počet CHP k 31. 12. 2022	Spolu počet CHD/CHP k 31. 12. 2022	Spolu počet zamestnancov v CHD/CHP	Spolu počet OZP pracujúcich v CHD/CHP
1 394	5 530	4 719	4 202	5 596	9 732	8 921

V rámci SR bez BSK k 31. 12. 2022 vykonávalo svoju činnosť **1 394 chránených dielní**, v ktorých bolo zamestnaných **4 719 OZP**. Chránených pracovísk bolo **4 202**. K 31. 12. 2022 bolo na Slovensku spolu **5 596 CHD a CHP**, v ktorých sa zamestnávalo celkom **9 732 osôb**, z ktorých bolo **8 921 OZP** (vrátane SZČO so ZP).

NP Podpora pracovnej integrácie nadviaže na NP Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím - 2, NP Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím - 3, NP Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím - 4.

Prijímateľ v zmysle príručky pre prijímateľa pre národné projekty PO 2014 – 2020 môže realizovať výdavky v období oprávnenosti, a to najneskôr do 31. 12. 2023. Preto v rámci NP Podpora pracovnej integrácie nebude možné čerpať príspevky na § 59 a na § 60 zákona o službách zamestnanosti za obdobie 10 – 12/2023 (úrad PSVR z časových dôvodov už nestihne žiadosť o platbu uhradiť a spracovať tak, aby bolo zabezpečené jej financovanie z NP Podpora pracovnej integrácie). Tieto výdavky už budú musieť byť financované zo štátneho rozpočtu.

Spôsob realizácie aktivít projektu

Hlavná aktivita **Podpora zamestnanosti občanov so zdravotným postihnutím vrátane poskytovania pracovnej asistencie** bude realizovaná v zmysle § 59 a § 60 zákona o službách zamestnanosti.

Aktivita je v súlade s aktivitou OP IZ "Programy na podporu zamestnanosti občanov so zdravotným postihnutím vrátane podporovaného zamestnávania". Podľa § 3 ods. 2 písm. d) zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov užívateľom je osoba, ktorej prijímateľ alebo partner poskytuje finančné prostriedky z príspevku za podmienok určených vo výzve alebo vo vyzvaní pre národný projekt na základe predchádzajúceho súhlasu poskytovateľa a v súlade so zmluvou uzavretou medzi prijímateľom a užívateľom alebo partnerom a užívateľom. V tomto projekte ide o

- zamestnávateľa prevádzkujúceho CHD alebo CHP;
- SZČO so ZP prevádzkujúcu CHP;
- zamestnávateľa, zamestnávajúceho zamestnancov so ZP, ktorý pre výkon práce zamestnanca so ZP potrebuje pracovnú asistenciu alebo osobu samostatne zárobkovo činnú (SZČ) so zdravotným postihnutím, ktorá pre výkon SZČ potrebuje pracovnú asistenciu.

Na poskytnutie príspevkov podľa § 59 a § 60 zákona o službách zamestnanosti je po splnení zákonných podmienok právny nárok.

§ 59 zákona o službách zamestnanosti – Príspevok na činnosť pracovného asistenta sa poskytuje zamestnávateľovi, ktorý zamestnáva OZP, alebo samostatne zárobkovo činnnej osobe, ktorá je občanom so ZP.

Pracovný asistent je

- a) zamestnanec, ktorý poskytuje pomoc zamestnancovi alebo zamestnancom, ktorí sú OZP, pri vykonávaní zamestnania a osobných potrieb počas pracovného času,
- b) fyzická osoba, ktorá poskytuje pomoc samostatne zárobkovo činnnej osobe, ktorá je OZP, pri prevádzkovaní alebo vykonávaní samostatnej zárobkovej činnosti a pri vykonávaní jej osobných potrieb počas prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti.

Príspevok sa poskytuje mesačne najmenej vo výške 41 % a najviac vo výške 70 % celkovej ceny práce podľa § 49 ods. 4 vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa uzatvára dohoda podľa § 59 odseku 6, na činnosť jedného pracovného asistenta počas trvania

- a) pracovného pomeru zamestnanca, ktorý je OZP alebo zamestnancov, ktorí sú OZP, ktorí sú v priamej starostlivosti pracovného asistenta,
- b) prevádzkovania alebo vykonávania samostatnej zárobkovej činnosti osobou, ktorá je OZP.

Príspevok sa poskytuje na základe písomnej dohody o poskytnutí príspevku uzatvorenej medzi úradom a zamestnávateľom, ktorý zamestnáva OZP, alebo medzi úradom a samostatne zárobkovo činnnou osobou, ktorá je OZP. Príspevok poskytuje úrad, v ktorého územnom obvode OZP vykonáva prácu alebo prevádzkuje, alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť.

§ 60 zákona o službách zamestnanosti – Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov.

Úrad poskytuje zamestnávateľovi na zamestnávanie OZP v chránenej dielni alebo na chránenom pracovisku alebo samostatne zárobkovo činnnej osobe, ktorá je občanom so zdravotným postihnutím a ktorá na chránenom pracovisku prevádzkuje alebo vykonáva samostatnú zárobkovú činnosť, príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chránenej dielne alebo chráneného pracoviska a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov, ak o príspevok písomne požiada. Zákon o službách zamestnanosti taxatívne špecifikuje, ktoré sú oprávnené prevádzkové náklady.

Ročná výška príspevku, ktorý poskytuje úrad, v ktorého územnom obvode je zriadená CHD/CHP, je najviac:

- a) 2,5-násobok celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa príspevok poskytuje, na jedného OZP vykonávajúceho prácu v rozsahu ustanoveného týždenného pracovného času,
- b) 5-násobok celkovej ceny práce vypočítanej z priemernej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky za prvý až tretí štvrtrok kalendárneho roka, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom sa príspevok poskytuje, na jedného OZP, ktorý má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vyšší ako 70 %, vykonávajúceho prácu v rozsahu ustanoveného týždenného pracovného času.

Úrad PSVR poskytuje príspevok na základe písomnej dohody o poskytnutí príspevku uzatvorenej medzi úradom a zamestnávateľom alebo medzi úradom a SZČO so ZP.

Úrad poskytuje príspevok za kalendárny štvrtrok vo výške preukázanej na základe dokladov o úhrade vynaložených nákladov podľa § 60 odsekov 2 až 6 za príslušný kalendárny štvrtrok, najviac vo výške 25 % z ustanovených súm. Doklady sú zamestnávateľ alebo samostatne zárobkovo činná osoba povinní predložiť úradu najneskôr do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom štvrtroku, za ktorý sa príspevok poskytuje. Úrad poskytne príspevok do 60 kalendárnych dní odo dňa predloženia dokladov. Príspevky budú poskytovať úrady PSVR v súlade s platným znením zákona o službách zamestnanosti.

Pri obidvoch typoch príspevkov, ktoré sú poskytované zamestnávateľom a SZČO, ktorí sú podnikmi a príspevok sa poskytuje na vykonávanie hospodárskej činnosti, sú tieto príspevky buď minimálnou pomocou (de minimis) alebo štátnou pomocou.

V takom prípade sa na ich poskytovanie vzťahuje zákon č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci) a Nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 z 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy v znení nariadenia Komisie EÚ 2023/1315 z 23. júna 2023, Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1407/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc de minimis v platnom znení, resp. Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1408/2013 z 18. decembra 2013 o uplatňovaní článkov 107 a 108 zmluvy o fungovaní Európskej únie na pomoc de minimis v sektore poľnohospodárstva v platnom znení. V zmysle uvedenej legislatívy poskytovateľom pomoci je ten, kto vykonal právny úkon oprávňujúci príjemcu na získanie pomoci. Na účely tohto zákona sa za deň poskytnutia pomoci považuje deň, kedy nadobudol účinok právny úkon, na základe ktorého sa pomoc poskytuje príjemcovi. Príjemcom je ten, kto vykonáva hospodársku činnosť bez ohľadu na právnu formu a spôsob financovania a v koho prospech bol vykonaný právny úkon, ktorý ho oprávňuje na získanie pomoci. Hospodárskou činnosťou sa rozumie každá činnosť, ktorá spočíva v ponuke tovaru a /alebo služieb na trhu.

V takých prípadoch sa predmetné príspevky poskytujú podľa jednej z nasledujúcich schém pomoci:

- Schéma pomoci de minimis na podporu zamestnanosti č. 16/2014 v platnom znení,
- Schéma pomoci de minimis na podporu zamestnanosti v odvetví poľnohospodárskej prvovýroby č. 7/2015 v platnom znení,
- Schéma štátnej pomoci na podporu vzdelávania a pomoci na prijímanie do zamestnania znevýhodnených zamestnancov a zamestnancov so zdravotným postihnutím evidovanej pod číslom 62540 (trvanie od 4. 3. 2021 - 31. 12. 2023), ktorá bola menená a doplnená dodatkami nasledovne:
- Schéma štátnej pomoci na podporu vzdelávania a pomoci na prijímanie do zamestnania a zamestnávajúce znevýhodnených zamestnancov a zamestnancov so zdravotným postihnutím v znení dodatku č. 1 (zo septembra 2021) evidovaná pod číslom SA.100385,
- Schéma štátnej pomoci na podporu vzdelávania a pomoci na prijímanie do zamestnania a zamestnávajúce znevýhodnených zamestnancov a zamestnancov so zdravotným postihnutím v znení dodatku č. 2 (z decembra 2021) evidovaná pod číslom SA.101576,
- Schéma štátnej pomoci na podporu vzdelávania a pomoci na prijímanie do zamestnania a zamestnávajúce znevýhodnených zamestnancov a zamestnancov so zdravotným postihnutím v znení dodatku č. 3 (z apríla 2023) evidovaná pod číslom SA.107348.

Účastníkom projektu budú **zamestnanci; samostatne zárobkovo činné osoby; zamestnávateľa**.

Užívateľmi projektu budú zamestnávateľa v zmysle § 3 zákona o službách zamestnanosti v platnom znení; a samostatne zárobkovo činné osoby v zmysle § 5 zákona o službách zamestnanosti v platnom znení.

Plánované výstupy hlavnej aktivity: Prostredníctvom tohto národného projektu sa očakáva zlepšenie predpokladov integrovať 7 100 OZP do pracovného procesu (či už ako zamestnancov alebo SZČO).

Oprávnené výdavky: Príspevok poskytovaný podľa § 59, § 60 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti. Výšku jednotlivých príspevkov určuje zákon o službách zamestnanosti.

Výsledky aktivity a príspevok k naplneniu merateľných ukazovateľov (MU):

P0683 - Zamestnané osoby vrátane samostatne zárobkovo činných osôb - 7 100

Súlada s HP:

Predložená ŽoNFP je v súlade s horizontálnymi princípmi udržateľný rozvoj, rovnosť mužov a žien a nediskriminácia, ktoré sú definované v Partnerskej dohode SR na roky 2014 – 2020 a v čl. 7 a čl. 8 všeobecného nariadenia. Pri výbere osôb zapojených do realizácie aktivít projektu budú žiadateľom zabezpečené nasledovné princípy:

- pri výbere administratívnych a odborných kapacít zapojených do riadenia a realizácie aktivít projektu aby bol dodržaný princíp rovnosti mužov a žien a princíp nediskriminácie,
- v rámci mzdového ohodnotenia administratívnych a odborných kapacít a osôb cieľovej skupiny, ktorých mzda je v projekte refundovaná, aby nedochádzalo k nerovnému odmeňovaniu za rovnakú prácu na základe pohlavia alebo príslušnosti k akejkoľvek znevýhodnenej skupine osôb,
- pri výbere osôb cieľovej skupiny a pri realizácii oprávnených aktivít aby nedochádzalo k diskriminácii na základe pohlavia alebo príslušnosti k akejkoľvek znevýhodnenej skupine osôb alebo aby nedochádzalo k znevýhodneným podmienkam pre akúkoľvek skupinu osôb.

Podporné aktivity:

Okrem hlavnej aktivity budú súčasťou projektu informovanosť a publicita a podporné činnosti, ktoré majú charakter nepriamych výdavkov. Nepriame výdavky na tieto činnosti budú preukazované formou zjednodušeného vykazovania výdavkov. Informovanosť a publicita bude realizovaná v súlade s Manuálom pre informovanie a komunikáciu pre prijímateľov v rámci EŠIF – OP LZ

Situácia po realizácii projektu a udržateľnosť projektu

Prostredníctvom tohto národného projektu sa očakáva rozvoj a udržanie pracovných návykov OZP v CHD a CHP, vrátane podpory pracovnej asistencie OZP. Poskytnutím príspevkov smerujúcich k udržaniu znevýhodnených OZP na existujúcich pracovných miestach u zamestnávateľov alebo pri vykonávaní samostatnej zárobkovej činnosti sa uľahčí prístup takýchto občanov k pracovným príležitostiam a umožní sa ich uplatnenie na trhu práce. Realizácia projektu prispieje k zníženiu rizika chudoby tejto cieľovej skupiny. Projekt napomáha k dosiahnutiu výsledkov špecifického cieľa 3.1.1.

Cieľová skupina

- zamestnanec
- samostatne zárobkovo činné osoby
- zamestnávateľ

Harmonogram realizácie aktivít

Celková dĺžka realizácie aktivít projektu
(v mesiacoch):

24

Hlavné aktivity projektu	Typ aktivity	Začiatok realizácie aktivity	Koniec realizácie aktivity
Podpora zamestnanosti občanov so zdravotným postihnutím vrátane poskytovania pracovnej asistencie	Programy na podporu zamestnanosti občanov so zdravotným postihnutím vrátane podporovaného zamestnania	01.01.2022	31.12.2023
Podporné aktivity		01.01.2022	31.12.2023